

9 Σεπτεμβρίου 2011

Στις συμπληγάδες της κρίσης και του περονόσπορου, ο φετινός τρυγητός

Με κοινό παρανομαστή την προσβολή από την ασθένεια του περονόσπορου, που δεν τιθασεύτηκε από τις προληπτικές και κατασταλτικές παρεμβάσεις, ξεκίνησε ο τρυγητός της περιόδου 2011/12. Ευτυχώς η ασθένεια δεν έπληξε το σύνολο των αμπελουργικών περιοχών, εξαιρώντας από τα καταλυτικά του αποτελέσματα τη Β. Ελλάδα και μερικά από τα νησιά του Αιγαίου.

Ήδη με πρωτοβουλία της ΚΕΟΣΟΕ συνεστήθη επιστημονική επιτροπή από τον υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με πρόεδρο τον καθηγητή αμπελουργίας του Γ.Π.Α. κ. Μ. Σταυρακάκη και μέλη τους κα Αικ. Χρονοπούλου (Καθ. Αγρομετεωρολόγος Γ.Π.Α.), κ. Ε. Παπλωματά (Αντιπρύτανη Γ.Π.Α. – φυτοπαθολόγο) και Δ. Βακαλουνάκης (ΕΘΙΑΓΕ – φυτοπαθολόγος), προκειμένου να διερευνήσουν τα αίτια της ταχύτητας εξάπλωσης και της πρωτοφανούς έκτασης στην πρωτογενή και δευτερογενή ανάπτυξη του μύκητα.

Παράλληλα με ενέργειες της ΚΕΟΣΟΕ κινητοποιήθηκαν οι περιφερειακές υπηρεσίες του ΕΛΓΑ για τη συγκρότηση περιφερειακών Επιτροπών (αποτελούμενες από δυο περιφερειακούς υπαλλήλους του ΕΛΓΑ και έναν της περιφερειακής αυτοδιοίκησης) ανά περιφερειακή ενότητα που έχουν σκοπό την διενέργεια αυτοψιών για την εκτίμηση των ζημιών που έχει προκαλέσει ο περονόσπορος.

Μετά τις αυτοψίες θα υποβληθούν φάκελοι στο υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και μαζί με το πόρισμα της Επιστημονικής Επιτροπής θα ξεκινήσουν οι διαδικασίες για την έγκριση αποζημιώσεων, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσω των ΠΣΕΑ και συνεπώς θα πρέπει να εγκριθεί σχετικό κονδύλιο από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Τέλος οι ζημιές θα εξατομικευθούν κατόπιν αιτημάτων των αμπελοκαλλιεργητών, αφού υπάρχουν συγκριτικά στοιχεία παραγωγής από προηγούμενες χρονιές και εδώ πρέπει να τονισθεί η ιδιαίτερη σημασία υποβολής Δηλώσεων Συγκομιδής για φέτος, διαδικασία που είναι άλλωστε υποχρεωτική.

Τα γενικά χαρακτηριστικά του φετινού τρύγου επανεπιβεβαιώνουν ότι διανύουμε μια όψιμη κατά τουλάχιστον δυο εβδομάδες χρονιά και εάν εξαιρεθεί το φαινόμενο του περονόσπορου ότι απέμεινε ως όγκος παραγωγής έχει εξαιρετα χαρακτηριστικά.

Σημαντικό ρόλο φέτος στη διαμόρφωση του τοπίου παίζουν τα ελάχιστα αποθέματα που συντηρούν μόνο τις εμπορικές ανάγκες, η υψηλή ζήτηση οίνων αλλά και σταφυλιών (σσ. εμφανίστηκαν έμποροι, σε περιοχές που απουσίαζαν επί χρόνια), η μειωμένη παραγωγή της Ιταλίας και Ισπανίας που εντείνει τις πιέσεις για εισαγωγές από Βουλγαρία, Σκόπια κλπ., η συμπεριφορά των περιοχών που παράγουν σταφύλια διπλής και τριπλής χρήσης, σταφύλια που εισέρχονται παράνομα στον τομέα, οι εξαγωγές που δείχνουν αυξητική τάση με διαφαινόμενη ατμομηχανή πλέον την αγορά της Κίνας και τέλος «οι άδειες τσέπες» των οινοποιείων της αγοράς, των τραπεζών και των καταναλωτών, που δημιουργούν ένα έντονο κλίμα ανασφάλειας στις ενδοεμπορικές συναλλαγές δίχως προηγούμενο, που λαμβάνει τη μορφή της εσωτερικής στάσης πληρωμών. Σήμερα δεν είναι δύσκολο να πουλήσεις αλλά να εισπράξεις και παρόλ' αυτά οι τιμές των εμφιαλωμένων κρασιών διατηρούνται σε αδικαιολόγητα υψηλά επίπεδα για τον καταναλωτή, παρά τις χαμηλές τιμές των οινοποιείων, των οινοσταφύλων και των τιμών των ενδιάμεσες συναλλαγές. Αιτία; Για άλλη μια φορά αυτό που συμβαίνει σ' ολόκληρη την Ελλάδα στην αγορά για όλα τα προϊόντα. Έλλειψη στοιχειωδών χαρακτηριστικών λειτουργίας με κανόνες και παραμέτρους υγιούς πλήρους ανταγωνισμού.

Ποιός άραγε εφαρμόζει την κοινοτική οδηγία για πληρωμές εντός μηνός, για αισχροκέρδεια, για ιχνηλασιμότητα που θα αντιμετώπιζε τις ελληνοποιήσεις, για ελέγχους που ξεκινούν από το αμπέλι ώστε να προστατευθούν οι νόμιμοι αμπελουργοί και η νόμιμη παραγωγή; Κανείς, και αντ' αυτού προκειμένου να μειωθούν οι τιμές, οι αλυσίδες λιανικής πώλησης απαιτούν κι άλλη έκπτωση, εκπτώσεις επί εκπτώσεων, δηλαδή. Είναι δύσκολο για το υπουργείο Οικονομικών να καθιερώσει μια διάταξη, σύμφωνα με την οποία θα επιτρέπεται μόνο μια έκπτωση και μάλιστα επί τιμολογίου; Όχι. Βούληση δεν υπάρχει, εν μέσω ολοκληρωτικής κατακρήμνισης του εμπορίου, που τελικά αντί να διορθώσει, εντείνει τις ανισότητες μεταξύ των παραγωγών και των τελικών σημείων πώλησης.

Χαμένες ευκαιρίες, αλλά το απλό σ' αυτή τη χώρα έχει καταντήσει πολύπλοκο και ο κοινός νους συνθλίβεται από τα οιονεί συμφέροντα και πελάτες της πολιτικής, που απειλούν για τη συντέλεια του κόσμου όταν επικείται να χάσουν έστω και κοκαλάκια απ' τη μερίδα του λέοντος.

Αυτό είναι το σύστημα, αυτό είναι η πολυσυζητημένη τώρα τελευταία «ελπίδα της ανταγωνιστικότητας» που με απλά λόγια σημαίνει ευτελισμός στις τιμές των προϊόντων και συνεπώς του συνθετικού τους κόστους, που απαρτίζεται από τιμές εξαγοράς α' υλών, μισθούς και γενικά έξοδα που συρρικνώνονται για να «υπηρετήσουν» την έννοια της ανταγωνιστικότητας. Ανταγωνιστικότητα όμως επιτυγχάνεται με εξορθολογισμό, που οδηγεί στη μείωση κόστους.

Ποιος κέρδισε φέτος πουλώντας 0,20 € / lt κρασί ,όταν στα σημεία εστίασης της Β. Ελλάδας η τιμή της καράφας ενός λίτρου (σε ορισμένες περιπτώσεις χειρίστης ποιότητας) ανερχόταν στα 10 €; Μήπως ο καταναλωτής;

Κοινοτυπίες εμείς οι ίδιοι νιώθουμε ανιαροί πια και επαναλαμβανόμενοι, αλλά ζηλεύουμε όταν ενώσεις καταναλωτών της Κεντρικής Ευρώπης, για τις οποίες βέβαια υπάρχει οικονομική συνδρομή από τους καταναλωτές-μέλη, ενημερώνονται με e-mail για όλες τις τιμές και για το ποια προϊόντα πρέπει να μπούκοτάρουν. Μηχανισμοί απλοί, αλλά για την Ελλάδα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης φαντάζουν ασύλληπτα μακρινοί, αφού η κοινή γλώσσα και η συνεννόηση αποτελούν, άγνωστο αντικείμενο για τον γαλουχημένο στο «εγώ» νεοέλληνα, που αποδεικνύεται ότι μισεί το «εμείς».

Η τελευταία παράμετρος στη σύνθεση του τοπίου, οι τιμές. Όταν τα βασικά μακροοικονομικά μεγέθη του κλάδου κινούνται στην κατεύθυνση της μείωσης της συνολικής προσφοράς με δεδομένο το μικρό όγκο αποθεμάτων και τον αναμενόμενο μικρότερο όγκο παραγωγής, είναι βεβαία και αναμενόμενη η αύξηση των τιμών οίνου και σταφυλιών.

Μεταβλητές όμως, όπως η μείωση και η μετατόπιση της κατανάλωσης από τα εμφιαλωμένα κρασιά στις μεγαλύτερες και φθηνότερες συσκευασίες και κυρίως η «φοβία» στις ενδοεμπορικές συναλλαγές του τομέα σε συνδυασμό με την απαίτηση των αλυσίδων λιανικής πώλησης για περαιτέρω εκπτώσεις, προκειμένου να μειωθούν οι τιμές ραφιού, μπλοκάρουν την απρόσκοπτη λειτουργία των κανόνων της αγοράς βασισμένων στην προσφορά και τη ζήτηση. Τι να πει κανείς; Διερωτόμαστε και μετά την επιβολή ΦΠΑ 23% στα παρασκευαζόμενα αγαθά στην εστίαση, αν η τελευταία ως κλάδος, μπορεί να συνεχίσει χωρίς τις επακόλουθες επιπτώσεις στον καταναλωτή. Μην ξεχνάμε ότι το κρασί (έστω και σε καράφα, με ακριβή τιμή), είναι αναπόσπαστο μέρος στην κατανάλωση, της αγοράς αυτής.

Ήταν στραβό το κλίμα και στράβωσε το κλήμα.

